

Genel Bilgiler

Dersin Amacı

Azerbaycan Türkçesinin ses özelliklerini kavratmak ve Türkçenin farklı lehçeleri ile Azerbaycan Türkçesini karşılaştırma becerisi kazandırmak

Dersin İçeriği

Türkçenin tarihî seyri içinde Azerbaycan Türkçesinin yeri, Azerbaycan Türkçesinin ses özelliklerinin incelenmesi

Dersin Kitabı / Malzemesi / Önerilen Kaynaklar

1. ERCİLASUN, Ahmet B. (2007), Karşılaştırmalı Türk Lehçeleri Grameri, Akçağ Yayınları, Ankara. 2. SADİQ, Şamil (2012). Azerbaycan Dilini Öyrenirem, Bakı. 3. Azerbaycan Türkçesinden çağdaş metin örnekleri (gazeteler, dergiler, CD ses kayıtları, filmler, internetten günlük yazılı haber metinleri)

Planlanan Öğrenme Etkinlikleri ve Öğretme Yöntemleri

Anlatma Yöntemi, Tartışma, Uygulama ve İnceleme

Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar

Online sözlüklerden de yararlanabilir. <https://pauctle.com/aztr/> <https://tr.glosbe.com/tr/az>

Dersi Veren Öğretim Elemanı Yardımcıları

Dersi veren öğretim elemanı yardımcısı bulunmamaktadır.

Dersin Verilişi

Yüz yüze

Dersi Veren Öğretim Elemanları

Dr. Öğr. Üyesi Tuğba Bayrakdarlar

Program Çıktısı

1. Öğrenciler Türkçenin çağdaş lehçelerinin sınıflandırılmasında kullanılan ölçütleri öğrenecek; Güney-Batı Türk Lehçelerinin başlıca özelliklerini tanıyabilecek
2. Azerbaycan Türkçesinin oluşumunu, gelişme evrelerini ve kullanıldığı coğrafi alanı açıklayabilecek
3. Azerbaycan Türkçesi ile Türkiye Türkçesi arasındaki temel fonetik farkları açıklayabilecek
4. Azerbaycan edebiyatının Kiril alfabesi ile yazılmış manzum ve mensur eserlerini okuyup anlayabilecek.

Hazırlık	Öğretim	Teorik	Uygulama
Sıra Bilgileri	Laboratuvar Metodları		
1	Anlatma Yöntemi, Tartışma	Azerbaycan Türkleri. Azerbaycan'ın coğrafi konumu, devlet yapısı, nüfusu, etnik yapısı, Azerbaycan Türklerinin sayısı ve yaşadığı bölgeler, Azerbaycan Türklerinin tarih sahnesine çıkışı, Azerbaycan adının anlamı.	
2	Anlatma Yöntemi, Tartışma	Azerbaycan Türkçesi, Azerbaycan Türklerinin kullandıkları alfabeler.	
3	Anlatma Yöntemi,Soru-cevap Yöntemi	Azerbaycan Türkçesi alfabesi ve imlâ; Azerbaycan Türkçesi ile selamlaşma, vedalaşma, teşekkür etme ve rica etme sözleri	
4	Anlatma Yöntemi Anlatma Yöntemi	Ses Bilgisi. Ünlülerle ilgili bazı bilgiler.	
5	Anlatma Yöntemi, Uygulama ve İnceleme	Ünsüzlerle ilgili özellikler	
6	Anlatma Yöntemi, Uygulama ve İnceleme	Ünsüzlerle ilgili özellikler	
7	Anlatma-İnceleme	Ses olayları	
8		Ara Sınav	
9	Anlatma Yöntemi, Uygulama ve İnceleme	Ses Uyumları, Ünlü Uyumları, Ünlü değişimleri	
10	Anlatma Yöntemi, Uygulama ve İnceleme	Ünlü yuvarlaklaşması, ünlü daralması, ünlü genişlemesi	
11	Anlatma Yöntemi, Uygulama ve İnceleme	Ünlü düşmesi, ünlü türemesi	
12	Anlatma-İnceleme	Ünsüz uyumu. Ünsüz değişimleri; tonlulaşma, süreklileşme.	
13	Anlatma Yöntemi, Uygulama ve İnceleme	Tonsuzluk, süreksizlik; akıcı ünsüzler arasındaki değişimler	
14	Anlatma Yöntemi, Uygulama ve İnceleme	Ünsüz benzeşmesi, Ünsüz aykırılışması, göçüşme.	
15	Anlatma Yöntemi, Uygulama ve İnceleme	Ünsüz düşmesi, ünsüz türemesi	

Aktiviteler	Sayısı	Süresi (saat)
Vize	1	1,00
Final	1	1,00
Ders Öncesi Bireysel Çalışma	14	1,00
Ders Sonrası Bireysel Çalışma	14	1,00
Ara Sınav Hazırlık	3	3,00
Final Sınavı Hazırlık	3	3,00
Teorik Ders Anlatım	14	2,00

Değerlendirme

Aktiviteler	Ağırlığı (%)
Final	60,00
Vize	40,00

Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölümü / ÇAĞDAŞ TÜRK LEHÇELERİ VE EDEBİYATLARI X Öğrenme Çıktısı İlişkisi

	P.Ç. 1	P.Ç. 2	P.Ç. 3	P.Ç. 4	P.Ç. 5	P.Ç. 6	P.Ç. 7	P.Ç. 8	P.Ç. 9	P.Ç. 10	P.Ç. 11	P.Ç. 12	P.Ç. 13	P.Ç. 14	P.Ç. 15	P.Ç. 16	P.Ç. 17	P.Ç. 18	P.Ç. 19	P.Ç. 20	P.Ç. 21	P.Ç. 22
Ö.Ç. 1				5			5		3					5								
Ö.Ç. 2				5			5		4					5								
Ö.Ç. 3				5			5		4					5								
Ö.Ç. 4				5			5		5					5								

Tablo :

- P.Ç. 1 :** Türklük bilimi kavramını tanımlayabilir, özelliklerini ve tarihî gelişimini açıklayabilir.
- P.Ç. 2 :** Türk dünyası kavramının tarihî gelişimi ve coğrafi sınırlarını bilir, Türk dünyasını oluşturan toplulukların tarihleri, günümüzdeki durumları ve bunların sosyo-kültürel ilişkileri hakkında bilgi sahibi olur.
- P.Ç. 3 :** Dil kavramını her yönüyle bilir, dilin incelenme yöntem ve disiplinlerini (dil bilimi, dil bilgisi, filoloji) tanıır ve çağdaş dil bilimi verileriyle Türk dilini inceleyebilir.
- P.Ç. 4 :** Çağdaş Türk dünyasının, yönlere göre güneybatı, güneydoğu, kuzeybatı ve kuzeydoğu şeklinde sınıflandırılan lehçe gruplarını ve edebiyatlarını tanıır ve bu grupların dil ve edebiyat açısından ayırt edici özelliklerini bilir.
- P.Ç. 5 :** Türk dili tarihini, ilk yazılı belgelerden çağdaş Türk lehçelerinin ortaya çıkışına ve günümüzdeki durumuna kadar olan dönemlerini kronolojik olarak ve eserleriyle birlikte bilir.
- P.Ç. 6 :** Tarihî Türk lehçelerinde farklı alfabelerle (Köktürk, Uygur, Arap vd.) yazılmış metinleri okuyabilir, açıklayabilir ve dil yönünden inceleyebilir.
- P.Ç. 7 :** Çağdaş Türk lehçelerinde farklı alfabelerle (Latin, Kiril, Arap vd.) yazılmış metinleri okuyabilir, açıklayabilir ve dil yönünden inceleyebilir.
- P.Ç. 8 :** Çağdaş Türk lehçelerinin ağızları hakkında bilgi sahibi olur, bu ağızlardan derlenen veya bu ağızlarla yazılan metinleri okuyabilir, açıklayabilir ve dil yönünden inceleyebilir.
- P.Ç. 9 :** Çağdaş Türk lehçeleri arasında aktarma yapabilir.
- P.Ç. 10 :** Çağdaş Türk lehçeleri ve edebiyatlarının tarihî dönemlerine ait eserleri ve yazarları bilir, bu metinleri inceler, yorumlar ve karşılaştırarak tartışabilir.
- P.Ç. 11 :** Çağdaş Türk edebiyatlarına ait eserleri ve yazarları bilir, bu metinleri inceler, yorumlar ve karşılaştırarak tartışabilir.
- P.Ç. 12 :** Türk boylarının sahip olduğu kültürel değerler ve halk edebiyatı ürünleri ile ilgili konularda gerekli bilgi, birikim ve duyarlılığa sahip olur.
- P.Ç. 13 :** Alanıyla ilgili gelişmeleri izler, problemleri tespit eder, bu problemlerin çözümüne yönelik gerekli verileri toplar, bu verilere göre sonuçları yorumlar ve gerektiğinde yaptığı çalışmalarını ilgili kişi, kurum ve kuruluşlarla paylaşarak meslekî konulara katkıda bulunur.

- P.Ç. 14 :** Alanıyla ilgili edindiği kuramsal ve uygulamalı bilgileri yaşam boyunca; eğitim-öğretim, araştırma ve topluma hizmet alanlarında kullanır, çözümler ve uygular.
- P.Ç. 15 :** İlgili alanında veya toplumun diğer kesimleriyle sözlü ve yazılı iletişim olanaklarını kullanarak profesyonel düzeyde iletişim kurabilir ve böylece sahip olduğu bilimsel bilgiyi açık ve yetkin biçimde aktarabilir.
- P.Ç. 16 :** Disiplinler arası takım çalışması yapar.
- P.Ç. 17 :** Sahada derleme, gözlem ve anket çalışmaları yapar.
- P.Ç. 18 :** Beşeri bilimler alanında sosyal, kültürel hakların evrenselliğini destekler, sosyal adalet bilinci kazanır, tarihî ve kültürel mirasa sahip çıkar.
- P.Ç. 19 :** Kalite yönetim ve süreçlerine uygun davranır ve katılır.
- P.Ç. 20 :** Sanat ve spor konularına ilişkin bireysel yeteneklerini geliştirir.
- P.Ç. 21 :** Bilgisayar yazılımlarını ve iletişim teknolojilerini alanının gerektirdiği düzeyde kullanır.
- P.Ç. 22 :** Bir veya birden fazla yabancı dil kullanarak alana ait konularda meslektaşlarıyla iletişim kurabilir.
- Ö.Ç. 1 :** Öğrenciler Türkçenin çağdaş lehçelerinin sınıflandırılmasında kullanılan ölçütleri öğrenecek; Güney-Batı Türk Lehçelerinin başlıca özelliklerini tanıyabilecek
- Ö.Ç. 2 :** Azerbaycan Türkçesinin oluşumunu, gelişme evrelerini ve kullanıldığı coğrafi alanı açıklayabilecek
- Ö.Ç. 3 :** Azerbaycan Türkçesi ile Türkiye Türkçesi arasındaki temel fonetik farkları açıklayabilecek
- Ö.Ç. 4 :** Azerbaycan edebiyatının Kiril alfabesi ile yazılmış manzum ve mensur eserlerini okuyup anlayabilecek.